

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
‘ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ’
‘ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ – ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ’

ΜΑΘΗΜΑ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΗΤΗΤΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ

Εισαγωγή στη Διαχείριση Μεγάλων Γεγονότων

ΕΥΑ ΨΑΘΑ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

- Τουρισμός: φαινόμενο με παγκόσμια ανάπτυξη
- Αυξανόμενος τζίρος, αυξανόμενο ενδιαφέρον, αυξανόμενα προβλήματα
- Διάκριση των μορφών του τουρισμού με διάφορα κριτήρια:

ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ

- Αλλοδαπός
- Ημεδαπός
- Εκδρομέας
- Επισκέπτης

ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΟΡΙΣΜΩΝ

- Παραθαλάσσιοι
- Ορεινοί
- Αγροτικοί
- Αστικοί

Βασική διάκριση:

Μαζικός vs **Εναλλακτικός** τουρισμός

ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

<ul style="list-style-type: none"> • Οικοτουρισμός • Αγροτουρισμός • Ορεινός/Ορειβατικός Τουρισμός • Χιονοδρομικός Τουρισμός/ Χειμερινών σπορ • Πολιτιστικός τουρισμός • Εκπαιδευτικός/ Επιστημονικός Τουρισμός • Γαστρονομικός Τουρισμός • Θρησκευτικός Τουρισμός • Αστικός Τουρισμός • Συνεδριακός Τουρισμός • Εκθεσιακός Τουρισμός • Τουρισμός Κινήτρων • Θαλάσσιος τουρισμός • Τουρισμός Κρουαζιέρας • Τουρισμός γιότινγκ και ιστοπλοΐας	<ul style="list-style-type: none"> • Ιαματικός Τουρισμός/ Τουρισμός Ευεξίας Κοινωνικός Τουρισμός • Τουρισμός Καζίνο • Τουρισμός Θεματικών Πάρκων/Μουσείων • Τουρισμός Γκολφ • Αθλητικός Τουρισμός • Τουρισμός Περιπέτειας • Τουρισμός Ειδικών Γεγονότων • Παραθερισμός • Χρονομεριστική μίσθωση • Τουρισμός σε οργανωμένα τουριστικά χωριά ή εξοχικές κατοικίες ειδικού τύπου • Πολύ Ειδικές Μορφές Τουρισμού (dark tourism, slum tourism, space tourism, virtual tourism κλπ.)
---	--

Βασικοί παράγοντες ανάπτυξης Ειδικών & Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού:

- Κοινωνικές αλλαγές και εξελίξεις στον τρόπο διεξαγωγής των ταξιδιών στις χώρες αποστολής
- Αλλαγές στα οργανωτικά χαρακτηριστικά του Τουριστικού Τομέα και στις επιλογές των Τουριστών
- Ζητήματα σχετικά με το πρότυπο ανάπτυξης που ακολουθείται στις τουριστικές περιοχές

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

❑ Λέξεις κλειδιά:

Ειδικά Γεγονότα, Σχεδιασμός Ειδικών Γεγονότων, Διοργάνωση, Επιπτώσεις Ειδικών Γεγονότων, Αθλητικά Γεγονότα, Ολυμπιακοί Αγώνες

❑ Βασικοί Όροι:

1. Τουρισμός Ειδικών Γεγονότων ο τουρισμός που γίνεται με αφορμή ή συνδυάζεται με ένα ειδικό γεγονός. Αφορά τόσο την ενεργή συμμετοχή σε ένα ειδικό γεγονός όσο και την απλή παρακολούθησή του
2. Ειδικά Γεγονότα είναι οι διοργανώσεις με στόχους πολιτιστικούς, αθλητικούς, επιστημονικούς ή προσωπικούς που συμβαίνουν εκτός του καθημερινού πλαισίου ανάπτυξης των αντίστοιχων δραστηριοτήτων και έχουν σκοπό την ενημέρωση, τον εορτασμό, τη διασκέδαση ή την πρόκληση για βιωματική συμμετοχή μίας ομάδας ανθρώπων
3. Μεγάλα γεγονότα ονομάζονται διεθνώς τα ειδικά γεγονότα πολύ μεγάλης κλίμακας αναφορικά με το κόστος της διοργάνωσης και το πλήθος των συμμετεχόντων, τυγχάνουν διεθνούς προβολής και δημοσιότητας, έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην ευρύτερη περιοχή της πόλης που τα φιλοξενεί

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ:	
ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	<ul style="list-style-type: none"> • Αθλητικά Γεγονότα • Πολιτικά γεγονότα • Πολιτιστικά Γεγονότα • Ειδικά (Διάφοροι Εορτασμοί) • Εμπορικά •
ΤΟ ΘΕΜΑ	<ul style="list-style-type: none"> • Μονοθεματικά • Πολυθεματικά
ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΚΑ (και τη σύνδεση με συγκεκριμένο τόπο διεξαγωγής)	<ul style="list-style-type: none"> • Μεγάλα γεγονότα • Hallmark Events • Μεσαία γεγονότα • Μικρά (Τοπικά) Γεγονότα

Όταν στόχος της διοργάνωσης ενός ειδικού γεγονότος είναι η αύξηση της τουριστικής κίνησης μέσω της προσέλκυσης συμμετεχόντων ή/και θεατών ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η κατανόηση των κινήτρων συμμετοχής των διαφόρων κατηγοριών συμμετεχόντων στα ειδικά γεγονότα:

- Προσωπική ενασχόληση ή ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το αντικείμενο του ειδικού γεγονότος
- Επιθυμία για εμπάθυνση των γνώσεων ή για προσωπική καλλιέργεια
- Επιθυμία για ενημέρωση στο οικείο γνωστικό ή επαγγελματικό αντικείμενο
- Επιθυμία για ‘απόδραση’ από τα συνηθισμένα και την καθημερινότητα, αναζήτηση νέων εμπειριών
- Επιθυμία για κοινωνική αλληλεπίδραση, προβολή, ή αύξηση του κύρους

Ελληνικά Παραδείγματα: Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου, Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, Καρναβάλι της Πάτρας, Γιορτές παλιάς πόλης Ξάνθης, Μαραθώνιος της Αθήνας

Η σχέση των Ειδικών Γεγονότων με τον Τουρισμό

- Οι τουρίστες συχνά επιλέγουν να επισκεφτούν ή να παρατείνουν την παραμονή τους σε έναν προορισμό για να παρακολουθήσουν/συμμετέχουν ενεργά σε ένα φεστιβάλ, μία έκθεση ένα συνέδριο, μία γιορτή ή ένα αθλητικό γεγονός.
- Αρκετοί προορισμοί έχουν καθιερώσει ένα ειδικό γεγονός εκτός της τουριστικής περιόδου αιχμής (π.χ Μαραθώνιος των Σπετσών).
- Κάποιοι προορισμοί έχουν συνδεθεί στη συνείδηση του κοινού με συγκεκριμένα γεγονότα
- (Κινηματογραφικό Φεστιβάλ των Καννών, φεστιβάλ ροκ μουσικής Glastonbury, καρναβάλι του Ρίο).
- Άλλα περιοδικά γεγονότα φιλοξενούνται σε διαφορετικό τόπο κάθε φορά, με τη λογική ότι είναι καλό να διαχέονται τα οφέλη της τουριστικής ανάπτυξης.
- Αυτό οδηγεί σε έναν ανταγωνισμό μεταξύ των υποψηφίων για τη διοργάνωση πόλεων οι οποίες ανταγωνίζονται ως προς τις υποδομές και τους χορηγούς
- Μικρότερα ή και εντελώς τοπικά γεγονότα επίσης λειτουργούν συχνά ως πόλοι έλξης τουριστών ή επισκεπτών από την ευρύτερη περιοχή ή τη χώρα.

Τι είναι τα ειδικά γεγονότα

- Τα ειδικά γεγονότα δεν είναι σύγχρονο φαινόμενο. Έθιμα, δοξασίες και τελετές αποτελούσαν από τους προϊστορικούς χρόνους ήταν μορφές ειδικών γεγονότων με διάφορες αφορμές.
- **Κοινό στοιχείο: η εμπλοκή της κοινότητας**
- Στη σύγχρονη εποχή η ανάμιξη των τοπικών κοινοτήτων εξακολουθεί να αποτελεί ζητούμενο. Η κοινωνική συμμετοχή ωστόσο δεν είναι εξίσου εύκολη εξαιτίας της αύξησης της πολυπλοκότητας και της κλίμακας (π.χ. μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις)
- **Μοιραία και οι δυνητικές επιπτώσεις στην κοινοτική ζωή** (σε όρους κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς, οικονομικούς, κ.λ.π.) αυξάνονται.

Γιατί ασχολούμαστε με τα ειδικά γεγονότα

- Η διαχείριση γεγονότων κερδίζει διαρκώς διεθνή αναγνώριση και έχει ενταχθεί σε πολλά προγράμματα ακαδημαϊκών σπουδών
- Η άνοδος του αντικειμένου αντανακλά τη βασική ανάγκη κάθε κοινωνίας για επαγγελματική διαχείριση των γεγονότων στο δημόσιο τομέα, τον ιδιωτικό τομέα και τις Μ.Κ.Ο.
- Ως αντικείμενο ο σχεδιασμός και η μελέτη των ειδικών γεγονότων ασχολείται με το γενικό πλαίσιο της διοργάνωσης αλλά και όλα τα ζητήματα που αφορούν στα επιμέρους γεγονότα που διοργανώνονται (παραγωγή, σχεδιασμό, διαχείριση)
- Δεν είναι αυτοτελής επιστήμη αλλά γνωστικό πεδίο έρευνας με εισροές από διάφορες επιστήμες (όπως και ο τουρισμός).
- Και η αποτίμηση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων είναι αντικείμενο της μελέτης των ειδικών γεγονότων (ακόμη και τα σχετικά δημοσιεύματα στον τύπο)
- **Τα ειδικά γεγονότα έχουν διαστάσεις πολιτικής που δεν πρέπει να αγνοούνται, οπότε δεν αφορούν μόνο τους διοργανωτές τους**

Σχεδιασμός και διαχείριση των Ειδικών Γεγονότων

- Ζητήματα που οφείλουν να διερευνηθούν αποτελούν ο σχεδιασμός και παραγωγή τους (διαχείριση προμηθειών), η προσωπική διάθεση συμμετοχής σε γεγονότα (ζήτηση), οι συνέπειές τους (αποτίμηση επιπτώσεων) και οι σχετικές διαδικασίες.
- Για τη μελέτη τους απαιτείται η εισαγωγή πολλών διαφορετικών οπτικών, εννοιών και συμμετεχόντων (πελάτες που πληρώνουν, προσκεκλημένοι επισκέπτες, διοργανωτές, προσωπικό, διάφοροι χορηγοί, οι αρχές και οι φορείς, συμμετέχοντες, προμηθευτές, εκθέτες, εθελοντές)

Τι είναι ο σχεδιασμός και διαχείριση των ειδικών γεγονότων

- Η διαχείριση γεγονότων κερδίζει διαρκώς διεθνή αναγνώριση και έχει ενταχθεί σε πολλά προγράμματα ακαδημαϊκών σπουδών
- Η άνοδος του αντικειμένου αντανακλά τη βασική ανάγκη κάθε κοινωνίας για επαγγελματική διαχείριση των γεγονότων στο δημόσιο τομέα, τον ιδιωτικό τομέα και τις Μ.Κ.Ο.
- Μια ομάδα πανεπιστημιακών και επαγγελματιών ίδρυσε το EVENT Management Body of Knowledge (EMBOK)
- Ως αντικείμενο ο σχεδιασμός και η μελέτη των ειδικών γεγονότων ασχολείται με το γενικό πλαίσιο της διοργάνωσης αλλά και όλα τα ζητήματα που αφορούν στα επιμέρους γεγονότα που διοργανώνονται (παραγωγή, σχεδιασμό, διαχείριση)
- Και η αποτίμηση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων είναι αντικείμενο της μελέτης των ειδικών γεγονότων (ακόμη και τα σχετικά δημοσιεύματα στον τύπο)
- **Τα ειδικά γεγονότα έχουν διαστάσεις πολιτικής που δεν πρέπει να αγνοούνται, οπότε δεν αφορούν μόνο τους διοργανωτές τους**

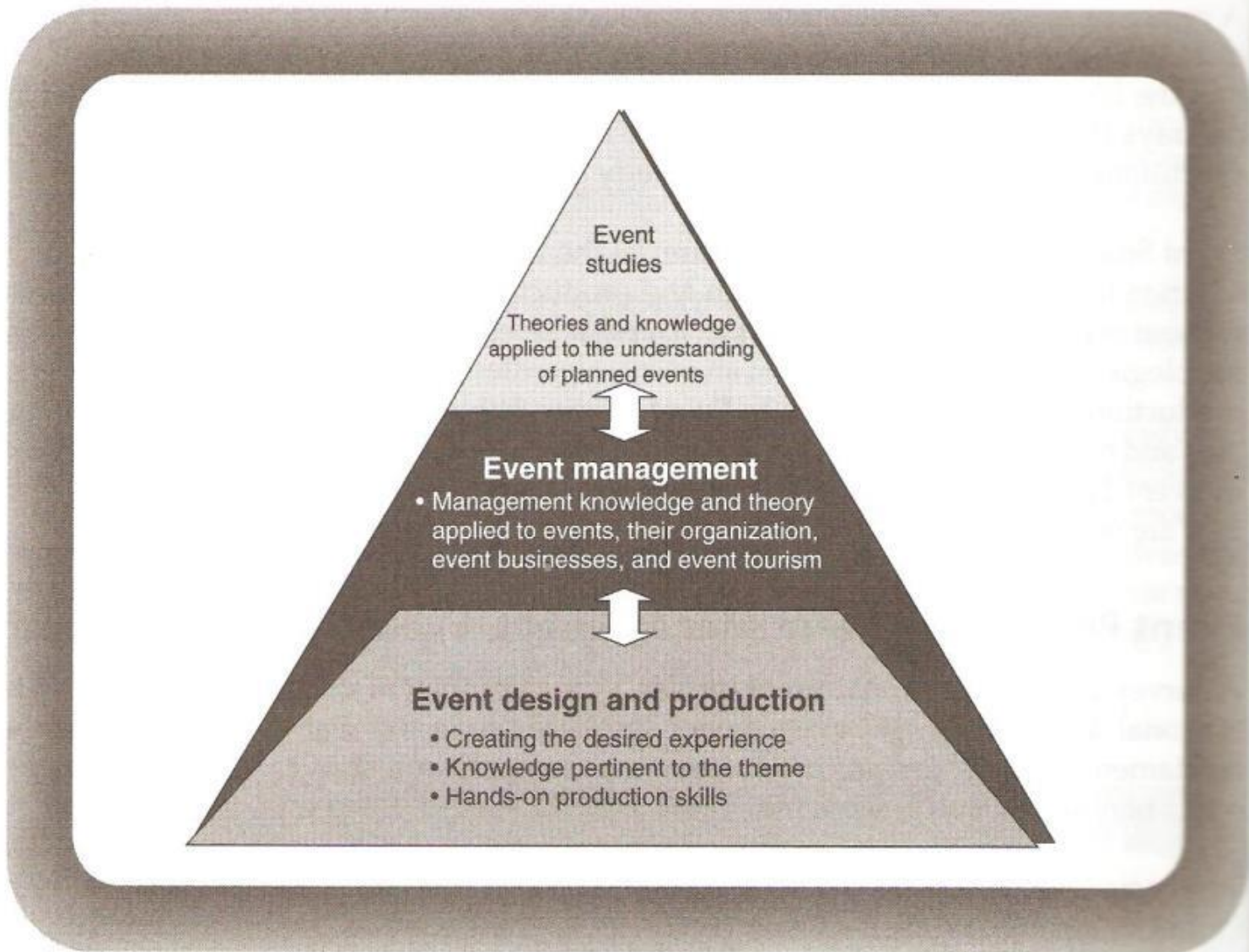

Figure 1.2 Three levels of event education.

Εμπειρίες και έννοιες των ειδικών γεγονότων: Το επίκεντρο της μελέτης

- Πέρα από την εμπειρία του σχεδιαζόμενου γεγονότος, ζητήματα που συνδέονται στενά και οφείλουν να διερευνηθούν: σχεδιασμός και παραγωγή (διαχείριση προμηθειών σε οικονομικούς όρους), προσωπικά προηγηθέντα ανάμιξης σε γεγονότα (ζήτηση), συνέπειες (συμπεριλαμβανομένης της αποτίμησης επιπτώσεων), διαδικασίες
- Απαιτείται η εισαγωγή πολλών διαφορετικών οπτικών και εννοιών: πελάτες που πληρώνουν, προσκεκλημένοι επισκέπτες, διοργανωτές, προσωπικό, διάφοροι χορηγοί (σε χρήμα ή είδος), οι αρχές, συμμετέχοντες, προμηθευτές, εκθέτες, εθελοντές, κ.α.
- Τα γεγονότα είναι σημαντικά αλλά όχι στο επίκεντρο των πεδίων που ασχολούνται με αυτά. Στη μελέτη του ελεύθερου χρόνου, π.χ., εξετάζονται συνήθως τα γεγονότα στα οποία συμμετέχει κάποιος ως τμήμα του ελεύθερου χρόνου του. Η έμφαση δίνεται στην έννοια και τη χρήση του ελεύθερου χρόνου (ή της αναψυχής).
- Η διαχείριση του αθλητισμού ασχολείται με παραγωγή γεγονότων. Και σε αυτή την περίπτωση τα γεγονότα δε βρίσκονται στο επίκεντρο του αντικειμένου, εφόσον ο αθλητισμός αποτελεί πεδίο έρευνας και χωρίς τα γεγονότα
- Οι καλλιτεχνικές εκφράσεις συμπεριλαμβάνουν διάφορα γεγονότα, ωστόσο αυτά αποτελούν μόνο το μέσο για έκθεση ή παράσταση και όχι το επίκεντρο της σχετικής έρευνας (με εξαίρεση τις παραστατικές τέχνες στις οποίες η ίδια η παράσταση είναι η τέχνη)

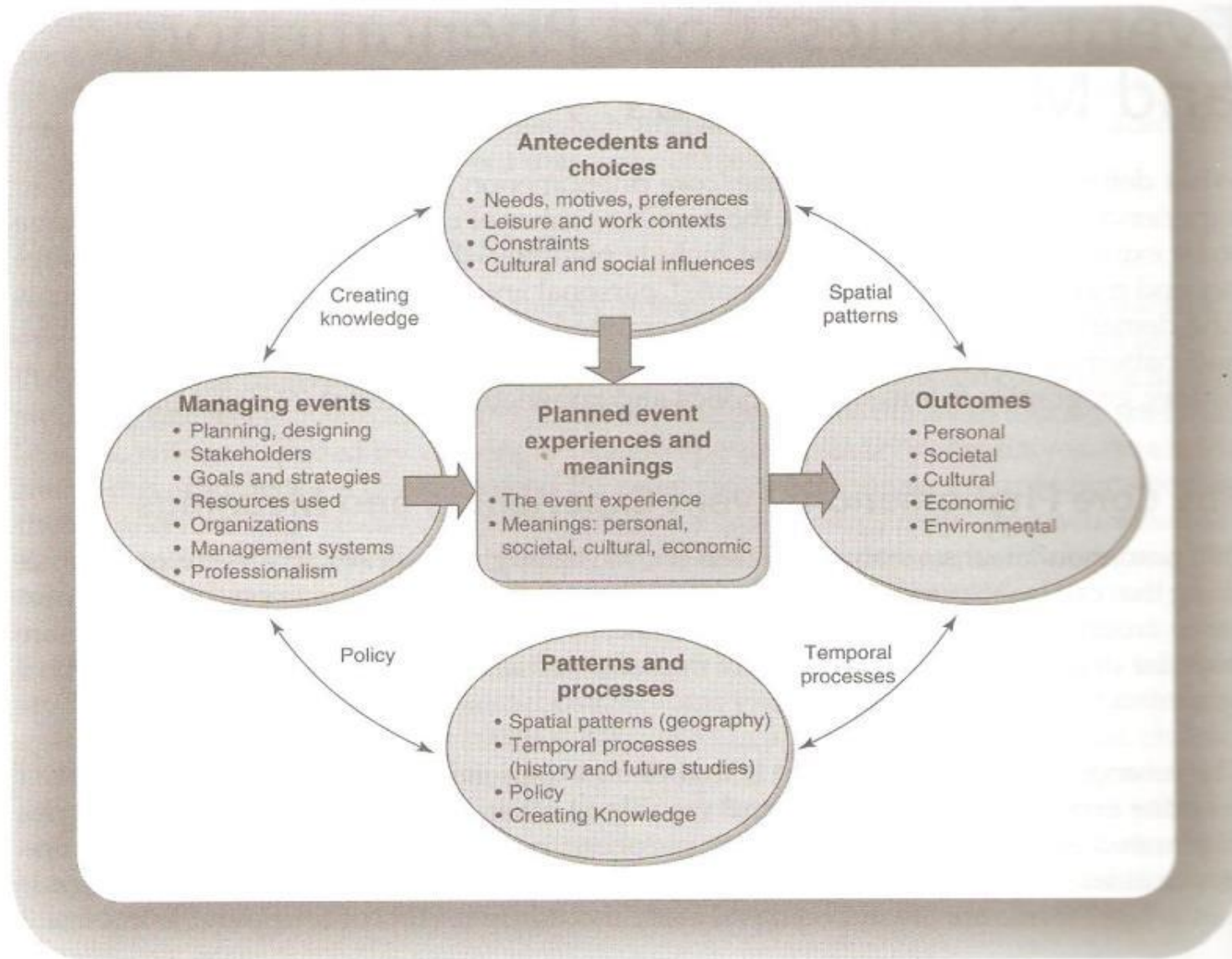

Figure 1.3 Event Studies: core phenomenon and major themes.

Άρα...

- Στο επίκεντρο της μελέτης των ειδικών γεγονότων βρίσκεται η **εμπειρία των γεγονότων και οι έννοιες που σχετίζονται με αυτή**
- Σημαντικά ζητήματα είναι τα εξής:
  - Η Υφιστάμενη Εμπειρία και οι Επιλογές (η προσωπική διάσταση, το ζήτημα γιατί οι άνθρωποι επισκέπτονται τα γεγονότα και πώς επιλέγουν)
  - Η διαχείριση των γεγονότων (συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού)
  - Τα αποτελέσματα (και οι ομάδες που επηρεάζονται)
  - Οι διαδικασίες (συμπεριλαμβάνουν τις εισροές από πεδία όπως η ιστορία, η γεωγραφία, οι πολιτικές και η δημιουργία γνώσης)

Ειδικά Γεγονότα / Τυπολογία

- Ως προς το περιεχόμενο
  - Αθλητικά Γεγονότα
  - Πολιτικά γεγονότα
  - Πολιτιστικά Γεγονότα
  - Ειδικά (Διάφοροι Εορτασμοί)
  - Εμπορικά
- Ως προς το θέμα
  - Μονοθεματικά
  - Πολυθεματικά
- Ως προς την κλίμακα
  - Mega Events
  - Μικρότερης Κλίμακας Ειδικά Γεγονότα

Προσοχή: Ιδιαίτερη σημασία έχει ο συσχετισμός της κλίμακας τόπου και γεγονότος

MEGA EVENTS

- Ειδική Κατηγορία Γεγονότων (special events)
- Είναι ένα φεστιβάλ μεγάλης κλίμακας; Όχι εφόσον η διοργάνωση τους είναι μια πολιτική απόφαση με στρατηγική σημασία
- Διοργανώνονται περιοδικά και χαρακτηρίζονται από μακροχρόνια επίδραση
- **Μεγάλα γεγονότα > μεγάλες επιπτώσεις (και μεγάλες ευκαιρίες):**
  - Έχουν παγκόσμια απήχηση και προβάλλονται από τα ΜΜΕ διεθνώς
  - Απαιτούν μεγάλες επενδύσεις και δημόσιες δαπάνες
  - Έχουν μεγάλες απαιτήσεις αναφορικά με τη διοργάνωση, την ασφάλεια, την επάρκεια των υποδομών, κλπ
  - Αφήνουν κληρονομιά σε υποδομές, κτίρια-τοπόσημα, και αναγνωρισιμότητα

Ποια γεγονότα χαρακτηρίζονται Mega Events? Κατά Marris όταν συγκεντρώνουν επισκέπτες > 1 εκατ., έχουν διεθνή απήχηση και Π/Υ > 500 εκατ. δολάρια

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΑΠΌ ΤΗ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑ ΕΝΕΝΤΣ

- Νέα τοπόσημα στον αστικό χώρο και κτίρια
- Πρόσβαση σε νέες αγορές και νέους πόρους (χορηγίες, δημόσια έργα, ΣΔΙΤ, νέα προϊόντα, κ.λ.π.)
- Επανατοποθέτηση της διοργανώτριας χώρας/πόλης στις αστικές ιεραρχήσεις (ενίσχυση οικονομικής και κοινωνικής θέσης, αστική ανάπτυξη, προβολή και αναγνωρισιμότητα)
- Δημιουργία και εδραίωση της ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ της πόλης/χώρας (διαρκής κάλυψη από τα ΜΜΕ, εμπλοκή της τοπικής κοινωνίας)

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Στρατηγικές αποφάσεις:

- Διασπορά των χώρων σε όλη την Αθήνα
- Κατά το δυνατόν διάχυση των αναπτυξιακών προοπτικών στην Περιφέρεια: Ολυμπιακές Πόλεις (Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηράκλειο και Βόλος)
- Τα νέα στάδια στις Ολυμπιακές πόλεις δεν οδήγησαν σε ανάπτυξη των περιοχών (γιατί;)
- Δεν υπήρχε σχέδιο μάρκετινγκ των πόλεων και των εγκαταστάσεων ούτε σχεδιασμός αξιοποίησής τους ως τουριστικών πόλων ► δεν συνεισέφεραν στην τουριστική ανάπτυξη
- Ολυμπιακοί Αγώνες 2004: Μία μεγάλη χαμένη ευκαιρία;

Αναφορικά με την Αθήνα:

- Ο τουρισμός υπέστη μείωση
- Δεν υπήρξαν επιτυχημένες πολεοδομικές παρεμβάσεις

MEDIUM EVENTS

Medium Events:

- Τοπικός χαρακτήρας (τοπικοί πόροι, τοπικότερη δημοσιότητα)
- Μικρότερος Προϋπολογισμός
- Χρόνος προετοιμασίας < 2 έτη
- Συνήθης περίπτωση: σημαντικά φεστιβάλ (Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσ/νίκης)

MINI EVENTS

Mini Events:

- Τοπικός χαρακτήρας (τοπικοί πόροι, τοπική εμβέλεια)
- Μικρός Προϋπολογισμός
- Χρόνος προετοιμασίας < 1 έτος
- Συνήθης περίπτωση: τοπικά φεστιβάλ, τοπικές γιορτές, πανηγύρια
- Ανάλογα με την επιτυχία τους δυνατότητα εξέλιξης σε μεγαλύτερη κλίμακα

